

Kontrollutvalget

Dato:	Arkivkode:	Bilag nr:	Arkivsak ID:	J.post ID:
10.05.2019			19/828	19/98644
Saksbehandler:	Mona Høegh Amundsen			
Saksansvarlig:	Per-Martin Svendsen			

Revisjonen - forvaltningsrevisjonsrapport om aktiviteter i bo- og behandlingssentre

Revisjonens forslag til vedtak:

1. Rapporten om aktiviteter på bo- og behandlingssentre tas til orientering
2. Revisjonen bes følge opp saken og gi tilbakemelding til Kontrollutvalget
3. Saken oversendes Kommunestyret med følgende innstilling:
  1. Rapporten om aktiviteter på bo- og behandlingssentre tas til orientering
  2. Rådmannen bes følge opp rapportens anbefalninger

SAKEN I KORTE TREKK

Kontrollutvalget vedtok å gjennomføre en forvaltningsrevisjon for å vurdere bemanning, fagkompetanse, aktivitetstilbud og medvirkning for beboere på bo- og behandlingssentre i kommunen. Det kan være store forskjeller i aktivitetstilbudet på de enkelte tjenestestedene selv om bemanning og økonomi skal være den samme.

Vi har gjennomgått aktivitetsprogrammene fra de ulike bo- og behandlingssentrene fra 2018, og gjennomgangen viser at alle tjenestestedene har et variert tilbud av aktiviteter for beboerne. I spørreundersøkelsen til 30 avdelingsledere svarer mange at de i tillegg tilbyr flere hverdagsaktiviteter. Flere foretar kartlegging av beboers ønsker og interesser for aktiviteter ved innflytting og oppdaterer opplysningene basert endringer i funksjonsnivå, behov og interesser. Kartlegging av individuelle ønsker og tilbakemelding på ulike aktiviteter nevnes blant forhold som bidrar til et variert tilbud, og er etter vår vurdering et godt utgangspunkt for tilpasning av aktivitetene til beboer.

For å bidra til beboeres og pårørendes medvirkning har kommunen brukerråd eller løpende brukerdialog på de fleste tjenestestedene og har i 2018 opprettet et sentralt pårørenderåd.

Hovedutfordringer

- Tilpasning og medvirkning blir i for liten grad ivaretatt
- Manglede kunnskap om og holdninger til aktiviteter påvirker tilbudet
- Ulik tilgang på aktiviteter
- Varierende adgang til å komme utendørs
- Vanskelig tilgjengelig dokumentasjon

Tilpasning og medvirkning blir i for liten grad ivaretatt

Avdelingene har ulik tilnærming til hvordan aktiviteter kan tilpasses, ikke alle foretar kartlegging eller oppdaterer informasjon, og det synes ikke å være noen systematisk sammenheng mellom kartlegging, plan og gjennomføring. Når informasjon om beboer mangler eller ikke brukes, er det også tvilsomt om aktivitetene som tilbys er tilpasset. Effekten av en eventuell forutgående innsats fra personalets side og utbytte av aktiviteten for beboer kan derfor bli begrenset. I spørreundersøkelsen oppgis manglende tid og ressurser som årsak til at beboer ikke blir tilstrekkelig aktivisert. Det understreker betydningen av at de aktivitetene som tilbys treffer godt.

Når kommunikasjonsutfordringer er årsak til manglende involvering av beboer, bør medvirkningen i større grad tilpasses den enkeltes evne til å gi og motta informasjon

Manglende kunnskap om og holdninger til aktiviteter påvirker tilbudet

I tillegg til å basere tilbudet på informasjon om beboer, innebærer tilpasning også praktisk og teoretisk kunnskap om aktiviteter. I spørreundersøkelsen oppgis holdninger og kunnskap blant personalet som medvirkende årsak til manglende aktivisering. Variasjonen i aktivitetstilbudet kan skyldes tilfeldigheter, for eksempel engasjementet til enkeltpersoner. Når aktiviteter blir initiert av personalet, vil deres kunnskap og holdninger til aktiviteter sannsynligvis påvirke tilbudet.

Ulik tilgang på aktiviteter

Forskjellig tilnærming til hvordan aktiviteter tilpasses beboer kan medføre ulikt tilbud på tvers av tjenestesteder og avdelinger. Tildelingskriteriene for fordeling av midler til aktiviteter (UNIKT) kan også føre til ulikt tilbud.

Varierende adgang til å komme utendørs

Til spørsmålet om hvordan det tilrettelegges for at beboer kan bevege seg inne og utenfor institusjonen svarer enkelte sjelden eller aldri. Det er et konkret krav i forskrift om verdig eldreomsorg om at kommunen skal legge til rette for adgang til å komme utendørs. Manglende tid og ressurser kan derfor ikke begrunne at beboer som ønsker å komme ut sjelden får anledning.

Vanskelig tilgjengelig dokumentasjon

Forsvarlighetskravet i helse- og omsorgstjenesteloven bestemmes av normer basert på faglige, politiske og etiske vurderinger. Normene og vurderingene som kommunen legger til grunn for bemanningen er vanskelig å ettergå når de ikke er enkelt tilgjengelige. I tillegg er tabellene for helse- og omsorgstjenesten som SSB publiserer for upresise til å kunne sammenligne bemanningsnivået og andel fagpersonell på sykehjemmene med tidligere år og andre kommuner. Materialet som er innhentet for denne undersøkelsen er derfor ikke tilstrekkelig til å kunne konkludere om bemanningen og fagkompetansen er forsvarlig.

Prosess/medvirkning

Prosjektet er gjennomført og rapportert i samsvar med Standard for forvaltningsrevisjon. Det er avholdt møter med ansatte i sektoren, som også har bistått med informasjonsinnhenting. For å undersøke aktivitetene for beboere og brukermedvirkning er det benyttet spørreundersøkelse.

Anbefalinger

Revisjonen foreslår at de folkevalgte vedtar følgende anbefalinger til rådmannen:

1. Rådmannen bør i større grad tilpasse aktivitetstilbudet til beboer, herunder involvere beboer og pårørende.
2. Rådmannen bør i større grad sørge for at beboere som ønsker å komme utendørs får anledning.

Rådmannen har i sitt høringssvar angitt konkrete tiltak for å følge opp anbefalingene.

